

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1693/21
22.4.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, др Драгице Попеску и Светлане Павић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ЈМБГ: ..., чији је пуномоћник Зоран Дујаковић, адвокат из Ваљева, против тужене Републике Србије, Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама парничних странака, изјављеним против пресуде Основног суда у Ваљеву П 1656/20 од 21.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 22.4.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П 1656/20 од 21.01.2021. године, у ставу првом и трећем изреке.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П 1656/20 од 21.01.2021. године, у ставу другом изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ, захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка, **КАО НЕОСНОВАНИ**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П 1656/20 од 21.01.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му исплати износ од 1.700,000,00 динара, на име нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе, са законском затезном каматом од 21.01.2021. године, као дана доношења пресуде, до дана коначне исплате, а све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу преко износа досуђеног ставом првим

изреке ожалбене пресуде, а до траженог износа од 3.825.000,00 динара, са законском затезном каматом од 21.01.2021. године, као дана доношења пресуде, до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади износ од 177.725,00 динара, на име трошкова парничног поступка.

Благовременом жалбом тужена је побијала ову пресуду у ставу првом и трећем изреке, из свих законом прописаних разлога.

Благовременом жалбом тужилац је побијао ову пресуду у ставу другом изреке, због погрешне примене материјалног права.

Апелациони суд у Београду испитао је првостепену пресуду, у смислу члана 386. Закона о парничном поступку, па је нашао да су жалбе парничних странака неосноване.

У поступку пред првостепеним судом, није учињена нека од битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка, које би могле бити од утицаја на правилност или законитост побијане пресуде. Супротно наводима жалбе тужене, ожалбена пресуда је јасна и садржи разлоге о битним чињеницама, те постоји сагласност између изнетих разлога у образложењу побијане пресуде и садржине исправа чију доказну снагу је ценио и првостепени суд, те побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, против окривљеног Томислава Јеремића, овде тужиоца, вођен је кривични поступак због извршења два кривична дела разбојништва из члана 206. став 2. у вези става 1. КЗ, који је правноснажно окончан пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 бр. 124/20 од 04.06.2020. године, тако што је окривљени-овде тужилац, ослобођен оптужбе да је извршио наведена кривична дела. Због постојања основане сумње да је извршио наведена кривична дела, њему је дана, 09.06.2016. године, одређен притвор, решењем судије за претходни поступак Вишег суда у Ваљеву Кпп. бр. 13/16, из притворских разлога прописаних одредбом члана 211. став 1. тачка 3. ЗКП. Притвор му је продужаван закључно са даном 09.08.2017. године, када му је укинут решењем судије за претходни поступак Вишег суда у Ваљеву Кпп. бр. 133/17 од 09.08.2017. године. Како се налазио у притвору због сумње да је извршио кривично дело за које је ослобођен наведеном пресудом, тужилац се преко свог пуномоћника, дана, 13.07.2020. године, обратио Министарству правде РС, са захтевом за исплату накнаде штете због неоснованог лишења слободe. Приликом саслушања у својству парничне странке, изјавио је да је тада први пут био у затвору, јер је неосуђивано лице и да и даље због лишења слободe, осећа психичке проблеме. Већ за време трајања притвора од лекара казнене установе добијао је лекове за спавање, с тим да се по изласку на слободу није јављао психијатру или психологу, иако осећа проблеме због неспавања и узнемиреност. Имао је и проблем са видом када је изашао, те је морао да користи капи за очи, због светлости. Пре затвора је био разведен, али је имао нормалну комуникацију са бившом супругом, коју је изгубио због притварања када се она уплашила тога што је он наводно

урадио, а што се одразило на контакт са заједничким дететом, које тужилац не виђа, с тим да је дете старости од осам година, због чега се води поступак пред Центром за социјални рад. Док је био у затвору дете није виђао, фамилија и пријатељи су га се одрекли. Посећивао га је само стриц, док му је отац био једном у посети. Исти је имао два инфаркта у периоду док је тужилац био у притвору и није доживео да му син буде ослобођен. Током трајања притвора, тужилац је трпео разна малтретирања од стране чувара и притвореника који су га ударали, шамарали и стално присиљавали да призна нешто што није урадио, терали су га да им буде слуга, да им пере веш, пегла кревете, да чисти собу и друго. Пре одласка у притвор и по изласку из притвора, радио је као возач, али је имао проблема, јер су га људи избегавали, због сумње у његово поштење. Променио је шест послова од тада, јер је имао непријатности и добијао је отказе после притвора али пошто је возач “Ц” и “Е” категорије, упркос свему може да нађе посао. Тужилац није раније осуђиван.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања за које Апелациони суд налази да је правилно и потпуно утврђено, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужиоца, којим од тужене потражује накнаду нематеријалне штете, делимично основан, па је применом одредби чл. 18. и 584. Закона о кривичном поступку, у вези са чланом 200. Закона о облигационим односима, одлучио као у ставу првом и другом изреке ожалбене пресуде.

Наиме, одредбом члана 18. Законика о кривичном поступку, прописано је да лице које је неосновано лишено слободе, има право на накнаду штете од државе и друга права прописана законом, док је чланом 584. истог Закона, прописано да се неосновано лишеним слободе сматра лице које је било лишено слободе, а није дошло до покретања поступка, јер је правноснажним решењем поступак обустављен или оптужба одбијена или је поступак правноснажно окончан одбијајућом или ослобађајућом пресудом.

Како је у конкретном случају тужилац лишен слободе 09.06.2016. године, када му је судија за претходни поступак Вишег суда у Ваљеву решењем К бр. 49/18, одредио притвор, који му је продужаван каснијим решењима Вишег суда у Ваљеву, све до дана 09.08.2017. године, у притвору је провео укупно 14 месеци, односно 425 дана, с тим да је пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 бр. 124/20 од 04.06.2020. године, ослобођен оптужбе да је извршио кривична дела која су му стављена на терет, па је првостепени суд правилно нашао да су испуњени услови за одговорност тужене, прописани цитираним законским одредбама. Тужена је стога у обавези да, на основу члана 18 ЗКП, тужиоцу надокнади штету коју је претрпео услед неоснованог лишења слободе, с тим да не постоје околности из члана 584. став 2. ЗКП, јер је изведеним доказима утврђено да тужилац није недозвољеним поступцима исто проузроковао.

Супротно наводима жалбе тужене, у конкретном случају није реч о лишавању слободе, односно о одређивању притвора на основу члана 188 став 1. тачка 7. ЗКП, већ се ради о одређивању притвора по основу члана 211. тачка 3. ЗКП, као мери, која се може предузети према окривљеном, ради обезбеђења његовог присуства, ради несметаног вођења кривичног поступка. Међутим, овде тужилац није ни по оцени овога суда, непосредно допринео одређивању притвора, као окривљени, из разлога што

се против њега, у том периоду, водило више кривичних поступака за кривична дела из исте групе и због постојања нарочитих околности које су указивале на то да би у кратком временском периоду могао да понови кривично дело, јер је у међувремену ослобођен кривичне одговорности за дела која су му стављена на терет, па се ради о неоснованом лишењу слободе, које тужилац није скривио и коме није допринео, па је правилно првостепени суд такав приговор тужене одбио, као неоснован.

Супротно наводима жалбе парничних странака, Апелациони суд налази да је првостепени суд правилно применио материјално право, одмеравајући висину новчане накнаде у износу од 1.700,000,00 динара, за овај вид нематеријалне штете у смислу одредбе члана 200. став 2. Закона о облигационим односима, који износ би се могао сматрати правичном новчаном накнадом, односно сатисфакцијом за поремећену душевну равнотежу тужиоца, услед претрпљених душевних болова због неоснованог лишења слободе, имајући у виду све околности случаја, а нарочито природу и тежину кривичног дела које му је стављено на терет, као и заштићено лично добро - слободу, као објекат тог права личности, које је гарантовано Уставом, као и Европском конвенцијом о људским правима, а којег добра је тужилац био лишен у периоду од 425 дана, колико је провео у притвору, уз лоше притворске услове. Имајући у виду године старости тужиоца у моменту лишења слободе, уз чињеницу да раније није био осуђиван, те дужину времена коју је провео у притвору, околност да за све време лишења слободе није могао да виђа свог сина и да је због боравка у притвору имао психичких проблема које има и сада и да је трпео осуду околине, а да се ради о неосуђиваном лицу, овај суд налази да је досуђена накнада тужиоцу адекватно одмерена, те да иста не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, а одмерена је уз уважавање економске моћи Републике Србије, из којих разлога су неосновани наводи жалби парничних странака, да је досуђени износ накнаде нематеријалне штете тужиоцу прениско, односно превисоко одмерен.

Применом члана 401. тачка 2. ЗПП, потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка из става трећег изреке ожалбене пресуде, јер је донета правилном применом одредби члана 153. став 2. ЗПП и у складу је са висином дела тужбеног захтева са којим је тужилац успео и важећој АТ и ТТ, у време пресуђења.

Применом члана 165. став 2. ЗПП, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неосновани, пошто нису успели са жалбама.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић

А.Ј.

Д-на:

Предмет доставити Основном суду у Ваљеву.
С у д и ј а,